

OA Verkiezingsuitslag - Vind een meerderheid!

Korte omschrijving werkvorm

Leerlingen leren door het invullen van de werkbladen welke politieke partijen met elkaar kunnen samenwerken op basis van de verkiezingsuitslag van de Tweede Kamerverkiezingen van 17 maart 2021.
De werkvorm is geschikt voor digitaal, fysiek en hybride onderwijs, doordat met bewerkbare pdf's wordt gewerkt.

Leerdoel

- Leerlingen begrijpen dat partijen na de verkiezingen met elkaar moeten samenwerken.

Duur

40 minuten

Benodigd materiaal

- Werkblad 1 en werkblad 2 voor elke leerling (geprint of digitaal gedeeld)
- Beamer (met geluid) voor het vertonen van een grafiek met de verkiezingsuitslag en het afspelen van een filmpje
- Een tabel van de verkiezingsuitslag, bijvoorbeeld via www.nos.nl.
- Filmpje 'Een nieuw kabinet in twee minuten' van NOS op 3:
<https://www.youtube.com/watch?v=ShCQnQh4jzY> (uitgebreid, 2.07 minuten)
of
Filmpje 'Coalitie – Oppositie':
<https://www.youtube.com/watch?v=9qh0LAgUrQQ> (eenvoudig, 47 seconden)
- (Optioneel) later dit jaar: een kleine prijs voor de leerling(en) met de juiste voorspelling van de nieuwe coalitie.
- 'Coalitiewijzer' <https://www.volkskrant.nl/kijk-verder/2021/coalitiewijzer-2021~v424905/#/>
Dit rekenmiddel kan leerlingen snel een overzicht geven of bepaalde partijen samen een meerderheid hebben.

Handleiding

1. Introduceer kort de werkvorm.
De Tweede Kamerverkiezingen zijn geweest. De nieuwe Tweede Kamerleden zijn gekozen: 150 mensen die de komende vier jaar namens ons volk mogen beslissen over wetten en regels in Nederland. Nu moet nog worden uitgezocht welke politieke partijen het land mogen besturen in de regering. Hoe dit werkt, gaan we vandaag ontdekken...
2. Vraag de leerlingen wat ze in de media gezien en gehoord hebben over de uitslag. Laat op de beamer een grafiek zien met de verkiezingsuitslag, bijvoorbeeld via <http://nos.nl/nieuws/politiek/>.
3. Laat de leerlingen individueel werkblad 1 (De verkiezingsuitslag) invullen.
4. Laat één van beide filmpjes over coalitievorming zien of geef zelf uitleg over coalitievorming.

In het eenvoudige filmpje wordt alleen uitgelegd dat we in Nederland heel veel verschillende politieke partijen hebben, met allemaal verschillende ideeën. En dat er niet één partij is met 76 zetels. Zelfs de grootste partij heeft in zijn eentje geen meerderheid. Die moet dus gaan samenwerken met andere partijen. De winnende partij mag als eerste kijken met wie ze wil samenwerken om een regering te vormen. Samen vormen deze regeringspartijen een groep die de coalitie heet. De overige partijen vormen de oppositie.

In het langere filmpje (2.07) wordt ook stilgestaan bij de rol van de informateur en formateur.

5. Laat de leerlingen individueel werkblad 2 (Welke partijen gaan samenwerken?)

invullen. Leg hierbij uit dat de leerlingen bij opdracht 4 een voorspelling moeten doen voor een nieuwe coalitie en dat je deze straks van iedereen inventariseert. Stel eventueel een kleine prijs in het vooruitzicht. Vertel erbij dat de uitslag van deze wedstrijd misschien wel lang op zich laat wachten, soms duurt het wel een half jaar voordat de partijen besluiten om met elkaar te regeren. *NB: bij opdracht 2 moeten de leerlingen doorstrepen welke partijen niet met elkaar willen samenwerken, dit is op basis van de gegevens van de coalitiewijzer van de Volkskrant, gedurende de formatie kunnen er nog wijzigingen komen.*

6. Noteer de voorspellingen van de leerlingen in bijvoorbeeld een Excel. Let op: probeer hierop terug te komen als de nieuwe coalitie gevormd is (hopelijk gebeurt dit nog in het schooljaar 2020-2021). Geef, indien beloofd, leerlingen die de juiste regeringscombinatie hebben voorspeld de beloofde prijs.
7. Sluit de les af.

Werkblad 1 - De verkiezingsuitslag

Politieke partij	Aantal zetels
VVD	
PVV	
CDA	
D66	
PvdA	
GroenLinks	
SP	
ChristenUnie	
Partij voor de Dieren	
Forum voor Democratie	
SGP	
50+	
Denk	
Volt	
JA21	
BIJ1	
CODE ORANJE	
NIDA	
BoerBurgerBeweging	
Overig, namelijk:	
Totaal aantal zetels: 150	

Werkblad 2 - Welke partijen gaan samenwerken?

Niet één partij heeft meer dan 75 zetels gehaald. Niet één partij kan dus zomaar al haar ideeën gaan uitvoeren. Partijen moeten samenwerken met andere partijen om dingen voor elkaar te krijgen die ze graag willen. Maar ze hebben allemaal verschillende en vaak tegengestelde ideeën.

Welke partijen hebben samen genoeg zetels?

De partij met de meeste zetels mag als eerste kijken met wie ze wil samenwerken om een regering te vormen. De regeringspartijen moeten samen meer dan 75 zetels hebben.

1. Met welke partijen kan *de grootste partij* samen een regering vormen? Schrijf 8 verschillende mogelijkheden op. We hebben als voorbeeld één mogelijke combinatie ingevuld.

	Politieke partijen	Totaal aantal zetels
Mogelijkheid 1	VVD + PVV + CDA + D66	91
Mogelijkheid 2	VVD +	
Mogelijkheid 3	VVD +	
Mogelijkheid 4	VVD +	
Mogelijkheid 5	VVD +	
Mogelijkheid 6	VVD +	
Mogelijkheid 7	VVD +	
Mogelijkheid 8	VVD +	

Welke partijen willen met elkaar samenwerken?

Dit weten we nu nog niet! Maar sommige partijen hebben al wel gezegd dat ze niet met een bepaalde partij willen samenwerken. Ze vinden de verschillen in ideeën voor het land te groot. Hieronder een schema van partijen die niet met elkaar willen samenwerken:

Deze partijen (↓)	willen niet samenwerken met	deze partij (↓)
VVD, PvdA, PvdD, Denk, GroenLinks, Volt, CDA, SP, D66, ChristenUnie		PVV
VVD, PvdA, PvdD, Denk, GroenLinks, Volt, CDA, SP, D66, ChristenUnie		FvD
SP, JA21, ChristenUnie, SGP		Volt
PvdD, Denk, GroenLinks, SP		JA21
PvdD, Denk, GroenLinks		SGP
PvdD		CDA
PvdD		VVD

ProDemos

2. Streep in jouw lijstje bij vraag 1 onderstaande mogelijkheden door:

- **PVV** in combinatie met:
VVD, PvdA, PvdD, Denk, GroenLinks, Volt, CDA, SP, D66 en/of ChristenUnie
- **Forum voor Democratie** in combinatie met:
VVD, PvdA, PvdD, Denk, GroenLinks, Volt, CDA, SP, D66 en/of ChristenUnie
- **Volt** in combinatie met:
SP, JA21, ChristenUnie en/of SGP
- **JA21** in combinatie met:
PvdD, Denk, GroenLinks en/of SP
- **SGP** in combinatie met:
PvdD, Denk en/of GroenLinks
- **PvdD** in combinatie met:
CDA en VVD

3. Welke mogelijkheden blijven er nu nog over?

Mogelijkheid 1		
Mogelijkheid 2		
Mogelijkheid 3		
Mogelijkheid 4		
Mogelijkheid 5		
Mogelijkheid 6		
Mogelijkheid 7		
Mogelijkheid 8		

Jouw voorspelling

4. Wat voorspel jij? Welke politieke partijen gaan met elkaar samenwerken?

Partijen	Aantal zetels
TOTAAL AANTAL ZETELS	

Geef je voorspelling door aan de docent!

Antwoordblad 1 - De verkiezingsuitslag*

Politieke partij	Aantal zetels
VVD	35
PVV	17
CDA	15
D66	24
PvdA	9
GroenLinks	7
SP	9
ChristenUnie	5
Partij voor de Dieren	6
Forum voor Democratie	8
SGP	3
50+	1
Denk	2
Volt	3
JA21	4
BIJ1	1
CODE ORANJE	0
NIDA	0
BoerBurgerBeweging	1
Overig, namelijk:	
Totaal aantal zetels: 150	

*Deze uitslagen zijn op basis van 88,5% van de stemmen. Er kunnen nog wijzigingen plaatsvinden en er moeten nog eventuele restzetels verdeeld worden. De officiële uitslag wordt op 26 maart 2021 vastgesteld door de Kiesraad.

Antwoordblad 2 - Welke partijen gaan samenwerken?

Welke partijen hebben samen genoeg zetels?*

1.

	Politieke partijen	Totaal aantal zetels
Mogelijkheid 1	VVD + PVV + CDA + D66	91
Mogelijkheid 2	VVD + D66 + CDA + CU	79
Mogelijkheid 3	VVD+ PVV + CDA + FvD +JA21	79
Mogelijkheid 4	VVD + PVV + CDA + CU + JA21	76
Mogelijkheid 5	VVD + D66 + CDA + PvdA	83
Mogelijkheid 6	VVD + D66 + SP + PvdA	77
Mogelijkheid 7	VVD + D66 + PvdA + GL + PvdD	81
Mogelijkheid 8	VVD + D66 + CDA + GL	81

Welke partijen willen met elkaar samenwerken?

2.

	Politieke partijen	Totaal aantal zetels
Mogelijkheid 1	VVD + PVV + CDA + D66	91
Mogelijkheid 2	VVD + D66 + CDA + CU	79
Mogelijkheid 3	VVD+ PVV + CDA + FvD +JA21	79
Mogelijkheid 4	VVD + PVV + CDA + CU + JA21	76
Mogelijkheid 5	VVD + D66 + CDA + PvdA	83
Mogelijkheid 6	VVD + D66 + SP + PvdA	77
Mogelijkheid 7	VVD + D66 + PvdA + GL + PvdD	81
Mogelijkheid 8	VVD + D66 + CDA + GL	81

3. Welke mogelijkheden blijven er nu nog over?

Mogelijkheid 9	VVD + D66 + CDA + CU	79
Mogelijkheid 10	VVD + D66 + CDA + PvdA	83
Mogelijkheid 11	VVD + D66 + SP + PvdA	77
Mogelijkheid 12	VVD + D66 + CDA + GL	81
Mogelijkheid 13		
Mogelijkheid 14		
Mogelijkheid 15		
Mogelijkheid 16		

Jouw voorspelling

4. Eigen antwoord

*De aantallen zetels zijn op basis van 88,5% van de stemmen. Er kunnen nog wijzigingen plaatsvinden en er moeten nog eventuele restzetels verdeeld worden. De officiële uitslag wordt op 26 maart 2021 vastgesteld door de Kiesraad.